

Posebno izdanje.

279. številka.

V Ljubljani, v ponedeljek 25. novembra 1918.

Gl. leta.

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 50-	celo leto naprej . . . K 55-
pol leta " " " 25-	za Ameriko in vse druge dežele:
četr leta " " " 13-	K 60-
en mesec " " " 4-50	celo leto naprej . . . K 60-

prašanjem gledi inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znaka.
Upravnštvo (pričišče levo) Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvezčer izvzemli nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor enkrat po 12 vin, dva krat po 11 vin, trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin, barte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih inseratih po dogovoru.

Novi naročnik naj pošlje naročino vedno po nakazniku. Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. "Narodna tiskarna" telefon št. 83.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi pon;

celo leto naprej . . . K 48- | četr leta 12-
pol leta " " " 24- | na mesec 4-

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vrčajo.

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5 (v I. nadstr. levo), telefon št. 34.

Državno jedinstvo s Srbijo. Zgodovinska seja Narodnega Viječa. Srbski kralj regent.

Zagreb, 24. novembra.
Ob osmih zvečer.

Včeraj ob petih popoldne se je pričela zgodovinsko znamenita seja Narodnega Viječa, da stori velik korak v zmislu starega narodnega programa in izreče končno ujedinjenje vseh pokraj in področju stare Avstro-Ogrske se nahajajočih jugoslovanskih zemelj s kraljevino Srbijo in s Črno goro.

Tezki so časi, v katerih se je zbralo Narodno Viječe, da izvede ta pomemljiv korak. V narodu so se pojavitve razdragočile, ki grože razkrojiti do sedanjih državnih redov, sovražnik stoji na meji, mestoma je že celo vdrl globoko v naše ozemlje. Narod, vsele dolgo trajoče vojne gnojnoto in moralno izčrpjanje, entenca ne priznava državne tvorbe, ki je nastala na slovanskem jugu na razvalinah stare Avstro-Ogrske smatrajo že vedno kot del otdržave, ki je v temi zvezni z Nemčijo ogrožala svetovni mir — in to upravčeno, ker dejanja niso odgovarjala prepolitokrat povdaranjam besedam. Naša mlada državnost je v očividni nevarnosti. Organizacija narodne naše armade ni uspela tako, kakor smo si želeli in predstavljali. Položaj je postal tem resnejši, ker so pričeli razni temni elementi tajno rovariti proti mlademu državnemu organizmu in mu skušali izpodkopati tla. Tem elementom so se pridružili živili, plačani od dunajske kamarile, ki so skušali s kotalečimi se kronami zanesti razdor v vrste jugoslovanskega ljudstva in jugoslovanskih politikov. To rovarenje je imelo, kakor kažejo dogodki zadnjih dñi, uspeh v tofku, da so jeli Italijani smeli iztezati svoje roke po slovenskem ozemlju in da so celo Madžari zopet jeli prednro dvigati glave in zahtevati zase kraje, ki jim po narodnem pravu nikdar in nikoli ne morejo pripasti. V narodu samem so se vso pojavljati najumiljivejši znaki razdora in ni se čuditi, da Italijanski listi docela odkrito pišejo, da se ne ustanovita jedina jedinstvena Jugoslavija, marvej njih več.

Vspričo teh razmer in dogodkov je predlog Dalmatinske narodne vlade, da se čim preje izvede dejansko ujedinjenje vseh jugoslovanskih zemelj od Soče do Vardarja edina pot, ki vodi iz sedanjih zmed k mirnemu in uspešnemu razvoju.

Ta predlog se glasi:

Regentvo se poveri srbskemu prestonosledniku Aleksandru, ki sklice "državno veče" v Sarajevo in imenuje prvo vlado. Državno veče bi obstoja: 1. iz vseh članov NV v Zagrebu; 2. iz 50 zastopnikov kraljevine Srbije; 3. iz 5 zastopnikov Črne gore; 4. z 5 zastopnikov Vojvodine. Iz članov Državnega veča imenuje regent vlado, obstoječe približno iz istih ministrstev, ki so bila v Avstro - Ogrski in po drugih državah; poseben minister bi bil za pomorske zadeve. Regent imenuje tudi 5 ev. 7 guvernerjev s sedežem v Ljubljani (za Slovenijo), v Zagrebu (za naslovom "ban", za Hrvatsko in Slavonijo), v Splitu (za Dalmacijo), v Sarajevu (za Bosno in Hercegovino), v Belgradu (za Srbijo), event. tudi v Cetinju (za Črno goro), in Novem Sadu (za Vojvodino). Imenuje se vrhutega 5. event. 7 državnih tajnikov, ki bodo imeli glas v ministrskem svetu in posredovali med centralno vlado in posameznimi deželami (gubernijami). Ministrstvo je odgovorno Državnemu veču za upravo dežel. Ko se povrneta mir in red, se izvoli konstituanta, ki bo zborovala v Sarajevu; voljni red določi Državno veče, ki ima za prehodno dobo legislativno oblast. Niemu so izključno pridržane zadeve, ki morajo biti skupne (zastop-

stvo na zunaj in vojne zadeve), Konstituanta določi definitivno državno obliko in ustavo.

Da se ta dalmatinski predlog pretvorji v dejstvo, se je včeraj v Zagrebu sestalo Narodno Viječe na zgodovinsko sejo. V tej seji je večina v Narodnem Viječu formulirala svoj poseben predlog, ki so ga podpisali dr. Edo Lukinčič (hrv.srb. koalicija), Vojislav Šola (bos. Srb.), dr. J. Krstelj (Dalmatinec), dr. Vekoslav Kukovec (J. D. S.) in ki zahteva popolno ujedinjenje s Srbijo in Črno goro, centralno vlado in konstituanto: temelji za pogajanja glede ujedinjenja naj bi bila kraljevski paket iz leta 1917 in dalmatinski nasvet, nadalje se določa, naj stope Narodno Viječe v sklad s srbsko vlado, sestavi novo vlado ter uspeh teh pogajani takoj predloži v odobrenje srednjišemu odboru Narodnega Viječa. Manjšina v Narodnem Viječu je, priznavajoč potrebo ujedinjenja s Srbijo in Črno goro, zavzela s svojim predlogom zavlačajoče stališče. Starčevičanci in zastopniki SLS so stavili izprva vsak zase, potem pa skupen predlog, v katerem se izrekajo za to, da naj se stvari jedna jedinstvena država in vlada. Toda na takoj, marvej da se na Narodno Viječe pooblasti, da stope v pogajanja s kraljevsko srbsko vlado.

Nadalje je predložil dr. Tresić-Pavičić svoj poseben predlog, ki je še dalečočnejši nego predlog večine in ki zahteva, da naj se Narodno Viječe takoj odpelje v Belgrad in naj s srbsko vlado sestavi centralno ministrstvo. Odpolanci hrvaških in slovenskih socialističnih demokratov so vložili predlog, ki se v bistvu glede ujedinjenja strinja z večinskim predlogom, samo nasvetuje mesto regentstva direktorij. V drugih točkah odobruje socialno-demokratski predlog propozicije dalmatinske vlade.

V zmislu svoje razdorne politike je Stjepan Radić končno v svojem predlogu konstruiral tri zavezniške države in zahtevali zase kraje, ki jim po narodnem pravu nikdar in nikoli ne morejo pripasti. V narodu samem so se vso pojavljati najumiljivejši znaki razdora in ni se čuditi, da Italijanski listi docela odkrito pišejo, da se ne ustanovita jedna jedinstvena Jugoslavija, marvej njih več.

Vspričo teh razmer in dogodkov je predlog Dalmatinske narodne vlade, da se čim preje izvede dejansko ujedinjenje vseh jugoslovanskih zemelj od Soče do Vardarja edina pot, ki vodi iz sedanjih zmed k mirnemu in uspešnemu razvoju.

Ta predlog se glasi:

Regentvo se poveri srbskemu prestonosledniku Aleksandru, ki sklice "državno veče" v Sarajevu in imenuje prvo vlado. Državno veče bi obstoja: 1. iz vseh članov NV v Zagrebu; 2. iz 50 zastopnikov kraljevine Srbije; 3. iz 5 zastopnikov Črne gore; 4. z 5 zastopnikov Vojvodine. Iz članov Državnega veča imenuje regent vlado, obstoječe približno iz istih ministrstev, ki so bila v Avstro - Ogrski in po drugih državah; poseben minister bi bil za pomorske zadeve. Regent imenuje tudi 5 ev. 7 guvernerjev s sedežem v Ljubljani (za Slovenijo), v Zagrebu (za naslovom

"ban", za Hrvatsko in Slavonijo), v Splitu (za Dalmacijo), v Sarajevu (za Bosno in Hercegovino), v Belgradu (za Srbijo), event. tudi v Cetinju (za Črno goro), in Novem Sadu (za Vojvodino). Imenuje se vrhutega 5. event. 7 državnih tajnikov, ki bodo imeli glas v ministrskem svetu in posredovali med centralno vlado in posameznimi deželami (gubernijami). Ministrstvo je odgovorno Državnemu veču za upravo dežel. Ko se povrneta mir in red, se izvoli konstituanta, ki bo zborovala v Sarajevu; voljni red določi Državno veče, ki ima za prehodno dobo legislativno oblast. Niemu so izključno pridržane zadeve, ki morajo biti skupne (zastop-

sporazumu z vladom kraljevine Srbije in s predstavitevijo vseh strank v Srbiji in Črni gori brez odlaganja izvede organizacijo jedinstvene države po predloženih navodilih.

Dotične zaključke bo ratificiralo na svojem prvem sestanku Državno Viječe, kateremu najppripradijo poleg predstavitevje kraljevine Srbije in Črne gore vsi člani današnjega Narodnega Viječa v Zagrebu, pomogneti s predstavitevijo jugoslovenskega odbora v Londonu. V odboru, ki je izbran tiste gospodje: dr. Barać Franc, dr. Čankar Izidor, dr. Čabradić Luka, dr. Drinković Mate, Grgić Stevan, dr. Hrasnica Halibeg, Korac Vitomir, dr. Korošec Anton, dr. Kramer Albert, Kristan Anton, dr. Lakinja Matko, dr. Lorković Ivan, dr. Lukinčič Edo, Ljubibratić Željko, dr. Paleček Ivo, dr. Pavelić Ante, dr. Petričić Živko, dr. Popović Dušan, Pribičević Svetozar, Radić Stjepan, dr. Smoljaka Joso, Stančić Vaso, dr. Sunčarić Joso, Švrazo Hamid, Šola Vojislav, dr. Tresić-Pavičić Ante in dr. Simrak Janko.

Člani odbora, ki so zadržani, so pooblaščeni imenovati namestnika s pisnimenim poblastilom.

Seja je končala 10 minut pred 11. uro in so bili predlogi sprejeti z vsemi glasovi proti glasu Stepana Radića. Za minoritetni predlog socialistov, ki zahtevajo mesto regenta direktorij treh članov, so glasovali edino le socialisti in dr. Čabradić iz Bosne. Seja se je končala ob navdušenju vseh prisotnih.

★

Zagreb, 25. novembra.

Ob pol 12. zvečer.

V dvorani hrvatskega sabora je bil izvršen velehiitor. čin, proglašeno je bilo ujedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev na teritoriju bivše Avstrije s kraljestvom Srbije in Črno goro. Izbrano po posebno odposlanstvo, ki se naj pogodi v Belgradu z reprezentantmi srbskega naroda o obliki skupne provizorične državne uprave.

Skljenjeno je bilo, da bodi ta država na upravo jedinstvena pod regentstvom srbskega kralja oziroma prestolonaslednika. Definitivna uredbite naše države je bila prepričena konstituanti.

Pred sprejetjem predloga, na katerega so se zdeline vse v Narodnem Viječu zastopane stranke, se je vršila še kraljeva debata, v katero je v imenu J. D. S. posegl član Narodne vlade v Ljubljani dr. Vekoslav Kukovec, povdarnjajoč v imenu stranke srčno zadovoljenje naprednjih Slovencev nad predlogom, ki nam daje jamstvo, da bo naša skupna država postavljena v narodnem, gospodarskem, kulturnem in socijalnem oziru na trdne temelje. Izjavil je, da bo JDS. v najožjem sodelovanju z ostalimi jugoslovanskimi naprednimi strankami deloval z vso vnemo za jedinstvenost naše države na zunaj in na notranj. Govornika izvajanja so bila sprejeta z živahnim odobravanjem.

Ko je čital predsednik dr. Pavelič predlog, ki proglaša ujedinjenje našega celokupnega naroda, so ga prerušili zborovalci z navdušenim, burnim ploskanjem, ki ni hotelo ponehati. Tekom

seje je prišlo do ponovnih ovacijs za Srbijo in njeno junakovo vojsko.

Pod dojmom, da je bil danes storjen zgodovinski zaključek, so se razhajali člani Narodnega Viječa v zbrano odposlanstvo bo v najbližjih dneh se podalo v Belgrad, da tamkaj razpravlja na podlagi danih mu navodil o čim najhitrejši organizaciji naše edinstvene države.

Srbska noblesa.

Belgrad, 24. novembra. Pogajanja s srbsko vlado glede prehrane jugoslovenskih žemelj so se završila z uspehom. Srbska vlada stoji na stalnišču, naje razdeli vojni plen, ki se nahaja na ladiah in na vlačilcih v Vukovaru popolnoma bratski. Srbija obdrži zase samo kolikor neobhodno potrebuje za prehrano Belgrada in okolice. Narodno vijeće v Zagrebu padobi: od 750 vagonov v denici 500 vagonov; od 140 vagonov soli 100 vagonov. V celoti odpade na Narodno vijeće 750 vagonov raznega značja, 100 vagonov soli, 500 vagonov premoga, velika množina sirovega olja, bencina, petroleja, bakra, bombaževine in drugih stvari. Odposlanstvo Narodnega viječa za prehrano odpotevne danes iz Belgrada.

Francoske čete na Hrvatskem.

Vinkovci, 24. novembra. V soboto ob dveh ponoči so odpeljali trije vlaki francoske čete v Zagreb.

Zagreb, 24. novembra. Danes je semkaj prispevki prvi vlak s francoskimi četami. Prvi oddelek francoske vojske steje 540 mož s 14 časniki. Poveljuje jim polkovnik Tranic. Vsega vklj. prip. sem 2000 mož, ki so določeni za Reko. Polkovnik Tranic potuje na Reko v važni politični misiji kot posebni odposlanec ministarskega predsednika Clemenceauja, da na Reki lu v ostalih pokrajnah zbere informacije o dejanskem položaju in o postopanju Italijanov na ozemlju, ki je last našega naroda.

Marioborska mestna straža razorečena.

Tiskarno »Marburger Zeitung« zasedli jugoslovenski vojaki.

Maribor, 23. novembra. (K. u.) Po nalogu ljubljanske narodne vlade je bila danes marioborska obrambna straža po poveljni jugoslovenskih čet razpuščena in odpuščena. Vse važne točke v mestu so zasedle srbske čete s strojnimi. Na nekaterih točkah je postavljena tudi artiljerija. Neki poročnik 47. pehotnega polka, ki je pripadal obrambni straži in se ni dal razorečiti, je bil po strelu smrtno ranjen v trebuh. Ob 8. uri zjutraj je prišel v tiskarno in uredništvo dnevnika »Marburger Zeitung« jugoslovenski zastopnik ter je zasedel podjetje. Odrejeno je bilo posebno izdanie, kjer naznania generalni major Maister razpust obrambne straže in utemeljuje svo-

je postopanje. Izdajanje lista »Marburger Zeitung« je pod nadzorstvom Jugoslovenov, ki so uveli preventivno cenzuro. Vsled postopanja Jugoslovenov je prebivalstvo izredno potrto. Dopoldne so bile trgovine večinoma zaprte. Glede na kinematografi so zaprti.

Maribor, 23. novembra. Danes, 23. t. m. ob 5. uri zjutraj smo razorečili brez strela tukajšnjo nemško mestno gardo, brojčno kakih 1000 mož. Zasedli smo vse nemške urade, kljub ugovoru Nemcov, da je to »Neutrales Gebiet«. Nemci so nastopali v zadnjem času zelo oblastno, zapregli so uradnike pri sodnih, pošti, kaznili in itd. na ustavo Nemško-avstrijske republike ter samo tem zapriseženim uradnikom hoteli izplačati dne 1. decembra plače. — Včeraj je prišel iz Gradača na vse poštne urade marioborskoga, marenberškega, ptijskega in šentlenartskega političnega okraja ukaz, da se morajo ukloniti samo po vsej iz Gradača. — V Spielf

